

5.

DISPUTATIO
PHILOSOPHICA INAUGURALIS
De
MAGIA NATURALI

Quam
Divina Affulgente Gratia,

*In Regia Universitate CHRISTINÆ, ex decreto &
unanimesi approbatione veneranda & amplissima
Facult: Philosophica.*

Magnifico Rectore,

Reverendo & Excellentissimo Viro

DN. M. SIMONE KEXLERO
Mathematicum Professore percelebri & industrio.

Spectabiliq; Decano

Reverendo & Praclarissimo Viro

D. M. NICOLAO L. NYCOPENSI,
Log. & Poëseos Professore eximio,

SUB PRÆSIDIO

Reverendi & Pracellentissimi Viri

D. M. GEORGII CALANI,
Phys. & Botan: Professoris acutissimi. Præceptoris
& Fautoris sui ætatèm colendi,

*Pro Magisterij gradu, ejusq; privilegij reportandis
publica censura submitte*

JOHANNES MAT. MUNTHELIUS
WESTMANNUS Medic. Stud.

In Auditorio superiori ad diem 19. Aprilis Anni Christianæ æræ 1645.
horis ab 8. matutinis.

ABOÆ, Excudebat Petrus Bald Acad. Typogr. 1645.

M

Reverendo & clarissimo viro,
N. M. Matthiae N. Turenontano
pastori Copnigensium nec non adja-
centium ecclesiarum Praeposito vi-
gilantissimo, fautori propensissi-
mo aetatem omni observantia
genere colendo.

Hanc dissertationem
gradualem loco examinis
publici conscriptam in
qualecunq; promerita
& humilissima gratitudi-
nis argumentum submis-
si Sacram vult.

Johannes Muntzelius
A & Resp.

P R O O E M I U M.

S I unquam inter præclara & splendida Dei dona humano generi concessa, aliquod sinistris mortalium iudicijs, præter jus & fas fuit obnoxium, certè inprimis vel ante omnia præsertim in hoc exulcerato seculo, Magiã naturalem fato illo premi & tm. non opprimi, nemo fuerit facile qui ambabus altrò non largiatur manibus. Plebs enim nihil celebrat nisi quod facit ad salivam, seq; crasso fumo in oculos conicit; quod namq; foris non splendet, sed in abdito nobilitatem ornamentaq; gerit sua, damnatur. Quod certe hominum mores penitus introspectanti, multum admirationis parere non posse arbitror. Nam quò quid divinius nobiliorq; eò obscurorum in idia, ignobilium & vulgarium malevolentia, pleblejorum & indoctorum temerarijs delirioq; iudicijs magis expositum. Verum hisce sua relinquenda, cum sciamus horum iudicia ab omni sapientia memoria hæctenus fuisse infamia. Ad sapientiorum igitur confugiendum iudicia putamus, apud quos hæc Magia merito hæud exilem possidet Maiestatem. Hæc enim unã lampade Physicus plus cernit, quam vulgares fere omnes aperto sole. Et si quod res est fatendum, nullibi in Phyco studio, tantum credimus oblectamenti esse, quantum in sola Magia. Hæc enim Helena est de qua certant docti pariter & indocti, in hac sese masculæ humana exerceat industria. Quod ipsum satis agnovit Neapolitanus Ioh. Porta solertissimus ille arcanorum natura investigator & admirator. Disputant multi de vacuo, de Infinito, de aternitate mundi & alijs questionibus Physicis, Verum ut eleganter loquitur Libavius, ubi anxie singula evolverunt, nihil amplius in singularitate rerum profecerunt, quam fortè mediocriter doctus. E. Contrario sublimis illa Magia dum in rerum latentium cognitione versatur, stupenda nobis D. O. M. opera patefacit, totq; natura pandit arcana, ut

AB

fi

John Dow.

etiam vulgus occultis natura proprietates beneficio solertia inquisitionis exploratas habeat, qua Sympathias & Antipathias effectus, per qua admiranda inquirat. Hæc herbarum animalium, mineralium, imò rerum omnium abdita & in sinu natura recondita depromit. Sine hac certè Medicina nihil. Medicus enim signatarum erit gnarus in hac fundatarum, è quibus mutua membrorum corporis & Plantarum analogica Sympathia & conspiratio investiganda. Simplicium qualitates non consideranda solum, sed maxime eorum arcana. Medicus enim non circa amarum & exteriorum corticem se occupatus; Sed internam vim illam & occultam operandi virtutem, quasi naturæ dotem Plantæ seu animæ à summo Deo inditam ac insulam consideret. Hæc non nisi acriore mentis percussione latentes prodit divitias ac delicias. Hæc insuper magnalia Dei in natura depredicat; Hæc divino beneficio per divinum rationis instrumentum & opera admiranda, Dei imaginem inter homines naturaliter representat, facitq; verè Physicum & Medicum.

Cum igitur præsentis materiæ tanta sit dignitas præstantia & utilitas, quis mirum ducat, quod in ejus naturam & conditionem, paulò accuratiorem instituerim inquisitionem, præfertim cum mihi ad voluntatem eorum, quorum interest, parentum loco, rebus meis prospicere, nec non venerandæ & amplissimæ in hac Regia universitate CHRISTINÆ, Facult: Philosophicæ permissionem & approbationem, specimen aliquod, loco examinis publici, pro consequendis in dicta facultate, summis honorib⁹, publica Disputatione edendum esset, volui in hac difficilima Materia de Magia, ingenium qualecunq; lubens exercere. Non quod certo certius mihi persuaderem in ea omnes difficultates me vel emetiri, vel prorsus devorare posse, cum sciam altioris hoc esse acuminis: Sed quia mihi tam Medico, quam Philosophico studio addicto, hæc videbatur cõvenientissima, cujus

ejusq; materiae nunquam satis laudanda nobilitas in
me disputatore quemvis compensaret defectum.

DISPUTATIONIS.

Thef. I.

EXtra omnem dubitationis aleam cum Eruditis po-
nimus, naturalem dari Magiam, cujus considera-
tionem hic bono cum Deo impraesentiarum suscipimus.
Nam quis ignorat, nisi cui fungus pro cerebro, infini-
tas & inestimabiles esse rerum naturalium virtutes
tam occultas, quam manifestas, quas si cognitas per-
spectasq; haberet natura scrutator, & ad usum applica-
re noscet, haud dubie mira posset efficere, multa certe
naturae miracula in ipsa natura Majestate penitus ab-
dita, dicente Plinio. Ast haec Magia rerum admi-
niculo earundemq; mutua ac oportuna applica-
tione opera efficere docet admiranda vulgi ca-
ptum excedentia. Quò enim major ignorantia,
eò major admiratio. Nunc autem quod non extent
hujus rei apud nos aliqui celebres fieri ob rerum ino-
piam putamus; Cum in India & Aethiopia, ut priscis
temporibus maxime vigeat, ita etiamnum viget, ubi
animantium, herbarum, lapidum, ceterorumq; ad id spe-
ctantium multa suppetit copia; Ex hisce ergo constare
putamus, hujus Magiae opera nihil aliud esse quam na-
turae opera: ars autem illius ministra. Natura ipsa
plantas, herbas aliq; parit, ars v. praeprarat.

II. Hinc illos satis mirari non possumus, quibus hac de quâ loquimur Magiã tantoperè in fastidio fuit, & etiamnum sit, ut asserant eximios Philosophos omnibus Magiã fuisse inexpertes, eosq; qui cum suâ Philosophiã Magiã conjunxerè, nulla alia nisi nefanda prãditos fuisse, cujus omnis vis consistat in ceremonijs, verbis, imaginibus & similibus. Quod certè veritati minimè consonum est, Datur enim ut in Th. i. dictum præter malam & fugiendam, bona & amplectenda Magia, quam cum cæteris scientijs Adamo à Deo communicatam, ejusq; peritissimum fuisse Salomonem regem probabilissimum judicamus: Qua v. Magiã imbuti fuerint Magi illi, quorum in sacris literis fit mentio, in dubio relinquimus.

III. Cum v. juxta Logicorum decreta, quaestionem An sit sequatur quaestio quid sit, recta nos procedere via censemus, si originem vocis præmiserimus, priusquam rem ipsam attingamus, prout præclare alicubi celeberrima fama Medicus monet Galenus.

IV. Sciendum v. est, quod Magia vox sit Persica, quæ illis notat rerum humanarum divinarumq; Scientiam, Magus v. sapientem: unde videre est Primò apud Persas hoc nomen fuisse honestissimum: Postea v. successu temporis factum famosissimum, honestissimog; Magiã nomini magnam iniustam esse infami-

miam, culpa non propria, sed aliena. Ut sæpe labem *ES*
maculam contrahere solent nomina. Hoc a. no-
men apud vulgus odiosum & famosum fecit col-
luvies impostorum, qui ex commercio cum Dæ-
mone res stupendas efficiunt, quales sunt præsti-
giatores, incantatores, Necromantici, alijq; simi-
les malefici homines; Tandem hodie *Magia* nomen
MESON est *ES* bonis *ES* malis competens, *ES* sic præ-
cise sumptū significat facultatem quandā, quā homines
nō tm. res sciunt abditas, sed *ES* efficiunt res inusitatas
ES admirandas ratione quadā occultā alijsq; incognita.

V. Juxta vocis postremam expositionem, *Ma-*
gia generaliter accepta dispescitur in Naturalem
seu licitam, & Dæmoniacam seu illicitam. Nos
impresensiarum primario *ES* maxime solliciti de priori
sumus, cujus tamen consideratione absoluta, levi bra-
chio attingemus aliqua descriptione Dæmoniacam,
quò indoles etiam ejus aliquantulum dispalescat.

VI. Hisce ita prælibatis, quæ ad nominis exposi-
tionem pertinent, sequitur Realis *Magiæ* naturalis,
Definitio exponenda, quam antequam demus abso-
lutam, dispicienda nobis erit propria *ES* nativa parti-
um ejus constitutarum qualitas.

VII. Naturam *Magiæ* hujus intimius perspectu-
ris, Generis investigatio, tamquam primum prin-
cipium attendendi ea, quæ ad internam rei tracta-

tionem & enodationem spectant attendenda: Genus itaq; ejus facimus Habitum, cum Magia sit accidens, & quidem ex predicamento Qualitatis, igitur ad aliquam ejus speciem referenda, & quidem primam cum sit Magia habitus, & quidem animi non innatus: sic enim qui vis renunciaretur Magus; sed longo usu crebrisq; studijs comparatus. Hic nota quod nonnulli scientiam; alij v. artem pro genere Magiæ venditent: verum contra illos stare Canonem logicum sciunt, Genus Definito ne sit angustius, Per scientiam enim excluditur Magia practica: per artem Magia Theoretica.

VIII. Constat igitur ex prolati, Genus esse Habitum quidem animi: Differentiam Definitionis Magia Clariss: Sperlingij calculo approbatam dicimus
Summi Primò ab Objecto: Proprium enim & specificum esse habitus à proprio dependet objecto, unde etiam Differentia inde petenda est. Objectum v. geninum est: Res abditæ & opera admiranda. Magia enim mundi totius exactior est cognitio, ubi ex coelorum, stellarum Elementorum, effluviõrum, mineralium, plantarum animalium &c. naturis & viribus delitescentibus vestigantur & indagantur arcana. Hac etiam cognitionem ad praxin dirigit, taliq; opera producit que rerum ignaris prodigiosa & miraculosa videntur. Secundo à partibus integuantibus ana-
lo-

logis, quæ sunt scientia, non quidem rerum quarumvis, sed obscurarum; Et ars, quæ itidem non operum est vulgarium, sed admirandorum, ubi è rerum qualitatibus occultis, vel etiam manifestis alitè perceptis, suoq; loco modo & tempore applicatis mira perficiuntur effecta.

IX. Hisce præmissis & pro instituto declaratis, jam brevi verborum complexu Definitionem Magiæ naturalis stylo Clariss: Sperlingij informatam, subjungemus. Magia est habitus rerum abditarum scientiæ, operumq; admirandorum arte constans.

X. Magiæ definitionem rectè excipiet ejusdem Divisio: Dividitur a. rectè in Theoreticam & Practicam. Quam non dicimus esse generis in species; sed totius integralis in partes integrantes, cum hic totum non contrahatur per naturam superadditam; sed limitetur per partes quibus constat. Vel cum totum quod hic distribuitur non de quarvis parte seorsim considerata in casu recto univocè & essentialiter prædicetur, partesq; distributionis copulativè de distributo enuncientur, non disjunctive, sequitur E. Distributionem hanc esse totius integralis in partes integrantes non quidem quantitativas, sed Analogas istis proportionibus respondentibus scil. intensivas, non extensivas; quales in ipsa Philosophia habitualiter considerata, conspici licet, Theoricam nempe & practicam seu sapientiam & prudentiam.

XI. Hic diligenter etiam notandum, non statim Theoricā hac Magiā pollere parte eum, qui Physicā præcepta, aut unam alteramve ejus percepit controversiam: quæ certè vulgaris sunt; singularia & abstrusa complectitur Magia h.e. ratione Theorias Qualitatum occultarum & manifestarum cognitionem mutuāque Sympathias & Antipathias à prænominatis promanantium notitiam exactam & accuratam notat.

XII. Clarum ergò cum sit, hanc fundari Magiam in rerum Sympathia & Antipathia; has v. oriri nunc ex occultis, nunc ex qualitatibus manifestis. Fundamentum amoris & odij Qualitas. Opera prætitium nos facturos censemus si hic etiam (quod jure fit, cum ita invicem hæc cohæreant ut Magia sine accurata prædictarum qualitatum cognitione nulla sit) Qualitatis sub momento secundo acceptæ, & prout considerationis Physicæ est, naturam paucis attingamus.

XIII. Qualitas est affectio intrinseca corporis naturalis, quā illud est potens ad agendum vel patiendum. ut Lux, Calor, Frigus, &c.

XIV. Hinc facile patet Descriptionis hujus generis, quod est affectio & quidem intrinseca, quia ei inheret, quodvè hoc innotescit discursu: Quicquid corpori naturali, omni, soli, semper & primariò inest, illud vera & intrinseca ejus est Affectio, At Qualitas Physica corpori naturali omni, soli, semper, & primariò inest. E.

Epist.
B.

XV. Differentia sumitur ab ejus officio: agunt
& patiuntur corpora naturalia per qualitates. Ignis
enim immediate non urit, nec lignum immediate combu-
ritur. Sed & ibi & hic certæ interveniunt qualitates.

XVI. Explicata sic Definitione, rectè ad ejusdem
Distributionem, in qua secundus gradus cognitionis
consistit: dum quidditate in genere perspecta, quot mo-
dis ea ipsa specialius exeratur nonnihil intimius consi-
deramus. Quod a. facile expediemus, si prius
innotescat, Qualitatem aliter dividendam esse,
ratione suæ essentiæ, aliter v. ratione nostri intel-
lectus, illudq; fieri per se; hoc v. per accidens.

XVII. *uplices* Quantum ergo ad prius, dividuntur re-
ctè Qualitates in Activas & Passivas. Quæ di-
visio in ipsa natura est fundata: Nam cum non solum
agant, verum etiam patiantur non rarò corpora, neces-
sum est præter activas, etiam passivas speculari quali-
tates; *E.g.:* ut in igne datur non solum activitas comburen-
di; verum etiam in ligno passiva datur qualitas & fa-
cilitas ignem concipiendi.

XVIII. Activa qualitas est quæ corpus natu-
rale est potens ad agendum. Ut Caliditas ignis,
frigiditas aquæ &c. quæ certè ubivis locorum obvise
sunt. Nobilissimis qualitatibus activis prædita astra,
quibus admiranda in hisce sublunaribus edunt effecta.
Quis ignorat validissimas Elementorum qualitates.

Et certè quam latè formarum specificarum patet ratio, tam latè sese diffundit ambitus qualitatum; nulla enim species otiosa. E. qualitatum ope agit, quarum nobiliores corporib⁹ nobilioribus, ignobilioribus ignobiliores sunt concessæ.

XIX. Passiva est qua corpus est potens ad patiendum. Ut potentia ad concipiendam flammam in sulphure, oleo aut pice. *Potentia in animalibus ad morbos & mortem. Et bella duellaq; in universo vigent mundo, ubi Leo etiam bellicosissimus ac nobilissimus, pati, labi ac mori cogitur. Non tam ob substantias, quam qualitates passivas.*

XX. Utraq; vicissim harum vel Realis seu Materialis, vel etiam Intentionalis seu Spiritualis est. *ubi notandum Reale hic idem esse cum materiali, & intentionale cum spiritali. Non enim hic sermo de prima aut secunda intentione est; sed de qualitatibus nunc magis, nunc minus materia immersis.*

XXI. Realis est quæ in Subjecto remanet illudq; non nisi in altans operari facit. *Sic calor in igne, sese ad extra non diffundit s; in aërem; sed ubicunq; calor est, ibi ignis. Frigus etiam ex aqua in aërem non migrat, sed ubi frigus, ibi vel aqua vel atomi aqueæ.*

XXII. Intentionalis est quæ à subjecto in obvia quævis spargitur, illudq; in distans etiam o-

perari facit. Sic lumen à sole egreditur, totumq;
mundum inferiorem illuminat.

XXIII. Hinc satis liquet hasce qualitates differ-
re dupliciter: 1.º Inhæſione. 2.º Operatione. Differunt
lib. 2.º p. 1.
Præterea hic diligenter notanda vocum harum varia
acceptio. Reale tripliciter ſumitur. 1. Prout op-
ponitur Enti rationis, hoc ſenſu omnia Entia realia
ſunt, quæ à noſtra ratione non finguntur. Sic ſane
lumen Ens eſt reale, non ſecus ac lux, ſol, & homo.
Cerberus v. Ens reale non eſt, neq; chimera. 2. Pro-
ut opponitur enti in potentia. Quo pacto omnia
Entia realia ſunt, quæ actu exiſtunt. Sic terra, ignis &c.
Entia realia ſunt. Lumen etiam prout actu in aère
hæret, Ens reale eſt. Dies v. cræſtinus & pax futu-
ra realia entia non ſunt. 3. Prout opponitur enti
ſpirituali. Qua ratione entia realia & materialia
Synonyma ſunt, ſicut & ſpiritualia ac intentionalia
atq; ſic lumen Ens reale non eſt, ſed ſpiritale. Non
ſecus ac imago in ſpeculo, omnesq; colores apparentes.
Pari modo Intentio dupliciter dicitur. 1.º De no-
tione, ſive prima, ſive ſecundâ animæ. Et ſic
lumen ens intentionale non eſt, quia datur extra om-
nem ad animam reſpectum. 2.º De imagine alte-
rius repræſentativâ. Atq; ſic lumen ens intentiona-
le eſt, quia nihil niſi lucis imago eſt.

XXIV. *Quantum ad posterius & quo ad rei cognosci, siue respectu nostri: Qualitas alia est Manifesta, alia occulta.*

XXV. *Manifesta est quæ in sensus incurrit, proprioq; nomine à nobis designatur. Ut caliditas, frigiditas, humiditas &c.*

XXVI. *Occulta est quæ sensus fugit, proprioq; nomine designari nequit. ut qualitas magnetis attractantis ferrum, Veneni necantis homines &c.*

XXVII. *Ex hisce jam omnibus quæ dicta sunt, sequentia Porismata maximè ad presentis materiae uberiorem explicationem facientia, eruimus. I. Naturam per manifestas qualitates nec nihil, nec omnia agere. Mortuæ certè & invalidæ non sunt qualitates manifestæ; sed viribus pollent maximis. Calorem & frig⁹ qualitates actuosissimas esse quis negat? Stultum certè est contra sensum disputare & experientia quotidiana indicere bellum. Omnia tamen ad qualitates manifestas deducere sumam putamus cum Scaligero esse impudentiam. Exerc. 218. f. 8. Nam quis ad manifestas hasce deducet, quod cor hirundinis palpitans devoratum conferat ad memoriam: Turturis calens ad omnes febres intermittentes. Anas viva ventri admotæ, tormenta compefcit: Scorpius suo vulnere impositus, inje-*

*Etum virus exhaurit: vivens aranea juglandis testis
inclusa colloq; subnexa quartanam depellit. Ranarum
oculi ante solis ortum eruti, vivis illis in aquam demis-
sis, alligati, tertianas abigere traduntur: osiculum e
poplite leporum ad nephritidem & spasmus flatulen-
tum: intestinum lupi ad colicum dolorem: piscium
quorundam osicula ad calculum: cor corvi gestatum ad
inhibendum somnum: cor vespertilionis ad eundem
accersendum.*

XXVIII. 2. Qualitates revera dari occultas,
earumq; doctrinam asylum non esse ignorantiae
probatum hoc discursu damus. *Paoniam sive
hominis suspendio necati calviam, mederi Epilepsiae
spectam, unde vis hac medendi quasitum omni tempo-
re a Medicis: a materia esse nequit, quia hac passivum,
non activum est principium. Erit ergo a forma. si a
forma vel immediatè, vel mediatè. Non immedia-
tè, quia Nulla substantia creata est immediatum
actionum talium principium. Ergo mediatè, er-
go mediante aliqua qualitate, si a qualitate vel a mani-
festa, vel occulta. Non a manifesta, quia nec per cali-
ditatem, nec frigiditatem, nec humiditatem, nec per
siccitatem caterasq; mirus ille fit effectus. Res enim
aliae istis qualitatibus praeditae Epilepsiae non meden-
tur. E. ab occulta. E. dantur qualitates occultae, ea-
rumq; doctrina asylum non est ignorantia.*

XXIX. 3. Occultas hæc potentias nobis revocare in mentem Primò inexhaustos naturæ esse thesauros, nullumq; laborem in Physicis esse nimium. Hinc ergò quivis naturæ scrutator à cæco fastu & præconceptis opinionibus liber sit. Secundò frustra quosdam negare, non dari actionem in distans nisi prius agendo & afficiendo medium. Nam contrarium probamus evidentissimo hoc exemplo: Magnes ferrum attrahit, licet medium virtutis illius capax non sit. Et quamvis tabella interponatur lignea aut pelvis anea, tñ. imperio paret ferrum, motumq; capescit. Nec hoc saltem magna magnetis præstat virtus, sed imperscrutabili modo ad ipsos se convertit polos, nunc exactè lineam servans polarem, nunc varians ac devians. Mira si fuit actio inter magnetem & ferrum ob aliqualem distantiam, stupenda planè erit hæc inter Magnetem & stellas polares. Plura exempla hanc assertionem corroborantia videri possunt apud Clariss: Sperling. pag. 328. & seqq.

XXX. 4. Differre qualitates occultas à manifestis Latentiâ & Potentiâ. Sensibus enim percipiuntur manifesta, verum in occultis silent sensus tacitiq; suspendunt iudicium, solo produntur effectu, ut loquitur Peucerus: nec sapore, nec odore, nec tactu, nec ullo deniq; sensu explorari & iudicari
pro-

propriè possunt, sed una observatione & experientia, prævio quidem sensu in notatione effectorum: ratione v. duce ac Magistrâ, tempore multo, ex perpetua effectorum congruentia deprehenduntur. *Accedit ad hoc etiam nominum latentia. Præterea in minima quantitate venena in corpore illa salatare possunt, tandemq; longo post tempore vires suas exserunt; id quod qualitates Elementares præstare non possunt. Sic exigua sputi portio canis rabidi, illasa in corpore manere & contra caloris nostri actionem sese tueri potest; tandemq; post menses non solum sex, sed longè plures etiam gravissimas corpori nostro mutationes inducit.*

XXXI. Potentiam qualitatum manifestarum, qui negat, solum adeat ignem, vel nudus paululum in intensissimo frigore versetur. Ast longe majorem occultarum esse virtutem decantat passim natura. Nam tempore pestis quam multi, quam subito, quam miserè necantur! non à frigiditate, sed occulta qualitate. Sit sanè calor febrilis potentissimus: at longè potentior hæc veneni in minima portione qualitas. Certè quod calor septem dierum spatio peragit, id qualitas hæc temporis præstat momento. De qualitate jam veneni hic quod dicimus, idem de cunctis qualitatibus manifestis in ordine ad Alexipharmaca, ad qualitatem narcoticam opij, adq;

C

adq; cæteras qualitates occultas omnes dicendum cenſemus. Et certè quis rerum plurimarum Sympathias & Antipathias ex manifestis deducet?

XXXII. 5. Sympathiam, quæ amor est naturalis corporis unius erga aliud; Et rerum Antipathiam, quæ odium est naturale unius corporis erga aliud, ex qualitatibus nunc manifestis, nunc occultis, cum amoris & odij fundamentum sit qualitas, oriri: easq; in rerum natura dari affirmamus, quodq; nemo negabit, nisi qui mentis cæcitate laborat. Nam asserimus intrepidè quædam esse, quæ mutuo connubio sibi invicem associantur & tanquam fœdere devinciuntur; in cujus testimonium exempla infinita, longo rerum usu & experientia approbata, enumerare, si opus esset, possemus. Nonne enim amico consortio naturaliq; affectu inter se devincta conspiciuntur lacerta & homo. illa n. hujus conspectu letatur maximè; vulpes cum serpente degit amicè: amant pavones columbas, merula turdos, Et niger à viridi turtur amatur ave. Ignis igni mutuo velut connubio associatur. Manus enim adusta igni si admoveatur, curatur. Medicamenta adustis proficua sunt calida, non frigida. Simile ad simile tendit, & simile simili curari, non sine judicio certè dictum à Paracelso. Ova frigore lesa cum frigida injiciuntur aqua, frigus internum velut

foedere factò ad externum ruit. Pedes frigore congelati gelidis si terantur nivib⁹ aut frigidis injiciantur aquis, pristino restituantur vigori. Venenum venenum attrahit, morsusq; animalium venenatorum venenorum applicatione curantur mirificè. Divina virgula, bifidus ille furculus ex corylo decifus, quo metallarum venas auri & argenti feraces explorant, habet connatam Sympathiam ad metalla.

XXXIII. 6. Revera dari etiam contendimus quaedam, quae sibi ipsis infesta simultate dissentiunt, caeci q; laborant discordijs; Nam ut raptus & amor similia, ita odium ac fuga dissimilia ubiq; se ostentat. Homines & serpentes adeò irreconciliabili dissident simultate, ut statim viso serpente, homo expavescat, & foemina uterum gerenti occurrens partum abortu vitiet. Pernicialia sunt cicuta & ruta odia. Celebre est Magnetis & allij dissidium, nam Magnes allio perunctus, ferrum non trahit. Allium etiam contra venena, contra viperas & rabidos canes. Pullus gallinaceus vix natus, milvum è longinquo conspectum horret, & fugâ ad matrem sibi consulit. Equum v. bovem & alia longè grandiora animalia nihil reformidat. Sic Smaragdus Epilepsiae tota natura est contrarius; admotusq; corpori illi obnoxio, aut vincit & profligat morbum, retinetq; vim suam & nitorem. aut à morbo superatur, amittitq; mox vim suam & rumpitur.

XXXIV. In specie humana etiam cæcum illud regnare odium in confesso est. *multi enim caseum cæcis aversantur dissidijs totoq; animo ab ejus esu, imò & visu abhorrent. Quidam sine animi deliquio odorem ferre non possunt: pariter multi felis presentia, etiam cista inclusa adeo vexantur, ut sudent largiter & facultas vitalis periclitetur insigniter. Sunt qui ab esu butyri, carniū &c. in totum abhorrent. Sunt qui pisces nunquam gustare possunt. Hujusmodi alia per plurima exempla legi possunt apud Joh. Portam lib. i. Mag. Nat. p. m. 32. & 33. item Clariss. Sperling. p. 339. & seq.*

XXXV. 7. Qualitates occultas non oriri à qualitatibus elementorum demonstramus hac ratione: *Quicquid supra vires Elementarium qualitatum est, id ab ijs provenire nequit. Qualitates occultæ supra vires Elementarium qualitatum sunt. E. Major recto stat talo. Minor probatur, quia potissimæ qualitates sunt calor, frigus, humiditas, siccitas. Conjungas hæc, & conjunctionem hanc, non novas ac excellentiores parere qualitates, sed priores turbare & impedire spectabis. Dicimus ergò cum Clariss. Sperlingio peculiare qualitates, peculiare postulare formas. Ut enim maxima formarum est diversitas, ita & qualitatum. Ad species si eundem, judicamus qualitates illas nunc ad specificas, nunc ad*
sub

subordinatas, nunc adpartiales, nunc ad accidentarias referri posse formas. Magnetis qualitas à specifica fluit forma. Qualitas in ove lupum fugiente à forma ovis est specifica. Rhabarbarum cum purgat, vis purgandi non à specifica, sed subordinata fluit formâ. Mortuum n. Rhabarbarum purgat, non vivum. Sympathia cordis & auri ab hujus forma specifica, istius formâ partiali oritur. Antipathia quâ quidam caseum, alij vinum, alij carnes, butyrum, pisces &c. aversantur ab accidentarijs dependet formis. Hinc sæpè qui in pueritiâ aversati fuerè caseum & butyrum, in atate virili comedunt. Forma enim illa ad tempus saltem sine lege, sine necessitate insuit.

XXXVI. *Hæc jam fuerè, quæ ratione instituti de qualitaturnatura dicta volumus: ad Magiæ uberio-rem explicationem & declarationem, Restat ut paucis attingamus jure ad hanc non spectantia, quæ huic tamen à multis temerè adscribuntur, ut hac ratione scientia aliàs dignissima cedro, similis reddatur execrabili, omnibusq; sic in rei veritate esse persuadeatur.*

XXXVII. *Advertendum igitur diligenter est,*

I.º *In Magia naturali nullas adhibendas esse figuras. Nam si ijs quidquam efficitur, dicimus id vel implicito, vel explicito præstari à Dæmonis pacto; is n.*

*talia signa sibi constituit, ut quandam quasi tesseram
militarem. Quare in errore versari eos, qui soli fi-
guræ, soli scripturæ, solis deniq; vocibus, tantam mira-
bilitatem potestatem adscribunt, contendimus.*

XXXVIII. *Nam querimus unde efficiendi vis
figura inesse queat? Num ratione dimensionis sive
quantitatis? at quantitas ut talis vim efficiendi ha-
bet nullam, ita consentiunt Philosophi; Num propria
ratione figuræ sive generali sive speciali? sed neq;
sic efficiendi vim habet ullam, cum vix intelligi possit,
figura inesse perfectionem aut formalem aut virtua-
lem rerum, qua producuntur.*

XXXIX. *Non tamen obstat, quin figura sit
plurium agentium necessaria conditio, in motu lo-
cali ac operationibus, quæ per hunc motum fiunt;
in his siquidem multum interest qualis sit figura, & ita
in artificum instrumentis efficit figura ut sic vel sic
operentur; efficit etiam ut ferrum latum super aquas
feratur, aliter figuratum mergatur, nulla tamen neces-
sitas figuræ requiritur in occultis operationibus ab ipsa
rerum naturalium Sympathia & Antipathia profuen-
tibus. Et consequenter qui figuris sive sculptis,
sive pictis; sive in aëre formatis, effectus certò
procurant, existimandi sunt niti invocatione &
pacto Diaboli vel explicito, vel implicito. Tales
sunt*

sunt, qui gestant chartas notis quibusdam obscuris notatas, amuleta dictas, quibus utuntur consecrationibus figuras continentibus aliquas, in eum finem, ne vulnerventur, nec mergantur, aut ut morbos curent, aut alia impura consequantur; nec refert quod aliquando adhibeant verba sacra, quia malè & contra Ecclesiæ auctoritatem legitimumq; usum, ea adhibere non videntur.

XL. 2. Neq; verba adhibenda esse: *Simile est in de ijs ferimus iudicium. vis enim agendi nulla illis attribuenda, nisi per accidens: nam ratione soni possunt in audientem operari: Deinde ratione significationis possunt audientem alterare lætitiâ, timore &c. quæ adferunt; Et ex consequenti nulla verba vim habent naturalem vel vulnera, vel morbos sanandi, aut nexas alias depellendi. Si dicas malis carminibus effectus mirabiles Magos operari ut constat; prolatis quibusdam verbis in auriculam tauri, eum concidisse ut mortuum, rursus alijs, eum surrexisse: item versus hos mederi Epilepsia:*

*Casspar fert myrrham, Thus Melchior, Balthazar aurum,
Hæc tria qui secum portarit munera Regum,
Solvitur à morbo Christi pietate caduco.*

*Ad morsum canis rabidi commendantur hæc verba:
Hax, Pax, Max, Deus, Adimax. Ast quæso quid verba?
quid voces? hominum sunt officia, ad concep-*

ceptus communicandos, non ad effectus miros
producendos formata. *Quantitatis nulla actio,
nulla efficacia. Verba v. ut talia ad quantitatem spe-
ctant.* Quoties ergò vel in effectuum productio-
nibus, vel eventuum prædictionibus absq; revela-
tione divina, adhiberi audimus verba, non natura-
lis; Sed Dæmoniacæ Magiæ exercitium sub-
esse judicemus.

XL I. 3. Neq; adhibendas ceremonias: *non e-
nim producit Magia naturalis effectus mirabiles, arti-
ficialibus futilitatibus; sed nrturalibus qualitatibus.*

XL II. *Pensatis jam ijs, quæ ad nostrum potissi-
mum Institutum facere videbantur, quam paucissi-
mis, ut in Thesi 5. promissimus, perstringamus in-
dolem Magiæ illicitæ sive Dæmoniacæ, ut hac ra-
tione opposita juxta se posita magis elucescant. Hic
notandum, hanc Magiæ Naturali non opponi con-
tradictoriè, sic enim nihil esset; nec contrariè, sic res
positiva foret; non Relativè, sic enim ad illam refer-
retur: Sed privativè, defectum enim ejus notat.*

XL III. Magia Dæmoniacæ est privatio ha-
bitus, quem in mancipijs suis supplere, conatur
Dæmon. *Hæc certe fæda ac sordida immundo-
rum spirituum incantationibus, quibus vi pacti vel ex-
pressa, vel implicita conventionem mira efficiuntur. Fi-
nis*

nis & media prava & execrabilia sunt; cum castiunculis, figuris, characteribus, sigillis superstitionisq; ceremonijs peragatur. *Quare hæc, cum minime Physicæ pars sit, neq; ars, sed potius artis abusus veriq; habitus privatio, maxime fugienda omni est conamine, adeoq; ex hominum societate exterminanda. unde præter sacra pagina illud interdictum, ne patiaris maleficos videre: In illam quoq; jus civile tum lege 22. tabularum, tum sæpè alias pœnam sanxit, ut codice de maleficis; Atq; hæc ob causas multis de inauspicata hæc agere, haud duxi opera pretium; sed sufficit nobis impræsentiarum pro tenui ingenij minerva, de felicitate permissa atq; ex occultis manifestisq; rerum qualitatibus profecta dixisse, Si imprimis tœdum hunc fatanæ factum reduxerimus ad certas classes.* ○ ○

XLIV. *Dispesci ergo potest in Divinatoriam, Præstigiatoriam & effectoriam. Divinatoria est rerum abditarum, ope Dæmonis parta cognitio. de hujus a. speciebus cum infinitæ sint, certâ de causâ hic agere supersedemus. Quibus hæc rimari volupe est, apud Rev. Doct. Balthaz. Meisn. part: ph. sobriæ 2. sect. 2. c. 2. Clariss: Sperl: pag. 337. nec non Peucerum de Divinatione, &c. innotescere possunt.*

XLV. *Præstigiatoria est admirandorum operum, sed apparentium, auxilio Diaboli productio.*

Hæc a. in fascinatione potissimum consistit. Quædè ab ipso Sathana præstatur tripliciter: 1. Objectum verum removendo. Sic rustico devoravit currum cum fœno & Equis. 2. Falsum offerendo. Sic convivis quidam apposuit Epulas lautissimas, at vix peractò convivio, famem sensere sitimq;. 3. Sensus pervertendo. Sic uvas succi plenas quidam protulit, quas cum hospites attrectare & rescindere tentarunt, quivis loco uvæ, quam se manibus apprehendisse credit, nasum tenebat, & cultro supernè appposito saltem non istum detruncavit.

XLVI. Hisce omnibus ita præmissis, nihil restat nisi ut contrahamus vela, cum portum jam jam affectemus securum, si tamen prius quasi appendicis loco Quæstiones quasdam non solum utiles, verum etiam necessarias, adq; præsentem materiam appositè pertinentes subjunxerimus.

XLVII. Sit ergo quæstio Prima. An animæ sagarum, vi Sathanæ, extra corpora abripi & ad nocturna comitia, transferri possint? Quam hoc discursu simpliciter damus negatam. Quod solius Dei est proprium, id creatura nulla præstare potest. Sed talis est hæc animarum abreptio & reunio. E. Nam si Diabolus animam illam abriperet, & vicissim cum corpore illo mortuo reunire valeret, hominem à mortuis resuscitaret, quod opus est creatoris omnipotentissimi.

XLVIII. 2. An Magi seipfos, vel etiam homines alios, convertere possint propriè in feles, lupos, canes & similia animalia? *At si naturæ vires perpendimus, altiori mentis acuminæ, hujusmodi specierum transformationem non solum non admittendam esse, verum etiam absurdissimam, rectè & intrepidè asserimus.*

XLIX. 3. An ope Magiæ Naturalis, corpora reddantur inconspicua, aut etiam contra ictuum injuriam immunia? *Negativa nobis, ut certissima, ita verissima placet. Dæmoniacæ subest, non naturalis. Corpus enim coloratum, per medium rectè dispositum, ab astantibus rectè sese habentibus, non potest non videri. Diabolus verò facile fascinare potest oculos astantium, ut videntes non videant. Deinde etiam cum mollia sint corpora, in duritiem quomodo naturaliter mutari possunt; Sed Diabolus ipse hujus Comædiæ est actor, ictus suscipit, mundumq; credulum ad se allicit, ut corpora cum animabus in gebennam & præsentissimam trahat perniciem, ut doctè scribit Clariss: Sperling.*

L. *Cæterum qui plura de hac Magia scire desiderant, quiq; veritatis studio incensi in occultarum qualitatum cognitionem acrius graviusq; incumbunt, Consulere atq; pervolvere possunt hos præclarif-*

simos ac gravissimos Philosophos, nempe Scaligerum, Fernelium, Libavium, Casmannum, Horstium, Lemnium, Vallesium, aliosq; &c. *mibi in hac ardua materia, hæc paucula, pro ratione instituti & temporis, quæ modo dicta sunt, sufficiant, quæ quisq; candidus candidè explicabit.*

Quod superest, D E U M supplicibus sollicitamus votis, ut nos doceat nature abditæ, in sui gloriam rectè contemplari, hominumq; deliramenta non venerari, sed tanquam pestifera fugere, ut in omni opere perpetua gloria maneat ejus. Tibi Domine pro inæstimabili tua sapientia, & imperscrutabili potentia sit honor & gloria, Amen.

COROLLARIA.

An Medicus qui non Philosophus? Neg. D.

An Medicus Magiæ sit peritus? Aff.

An Medicus quem finis suæ praxeos interdum destituit, sit vituperandus? Negatur.

An sanguis hirci adamantem occulta proprietate rumpat? Resp. eum non tam ratione contentis, quam contenti rumpi.

An similia similibus; an verò contraria contrariorum sint remedia? Aff. utrumq; , sed diverso respectu.

Præstantissimo, Ornatissimo & Politissimo.

D. JOHANNI MUNTHELIO,
Philosophiæ Candidato dignissimo, de *Magia Na-*
turali, pro summo in Philosophia gradu
consequendo, doctè disputanti.

I *Magus est curæ cui sit miranda Magia*
Natura vires quæ docet atq; vices.

Multarum quoniam prodit mysteria rerum,
Ut cultoribus hæc sunt patefacta suis.

Hoc studium, JANNES, velut excolis arte politâ
Sic sophos atq; Magus ritè vocandus eris,

Hinc poteris felix occultas noscere causas
Unde fuit nomen uacta Magia suum.

Pergito sic Musis sacris incumbere. Apollo
Confestim tribuet præmia digna tibi.

Amico suo singulariter dilecto,
honoris & amoris conte-
standi ergo hæc subjunxit

NIC. L. NYCOPENNIS,
Log. & Poës. P. P.

Præstantissimo & Literatissimo Juven-Viro,
Dn. JOHANNI MAT. MUNTHELIO
Medicinæ Studioſo, ſelectioris Philoſophiæ Candi-
dato digniſſimo, Sympatriotæ & amico certiſſimo.

CUR Magiæ ſtudioſum pariens Encomia famæ
Nunc jaceat ſterile, & populis ſit fabula facta,
Celfus vera dabit Phæbus reſponſa petenti:
Hoc facit, hoc faciet delirans turba malorum,
Ingenuas artes conſpurcans dogmate fœdo.
Si cupias addi laudem tollatur abuſus,
Grandia perpetuò ſic uſus commoda monſtret.
Ritè facis Iannes decus immortalè Magiſtri
Omne nunc quærens, juſſus dum diſſeris aptè,
Quid ſtudioſum magiæ veræ mereatur honoris,
Quidve mali ſemper fœdi miracula monſtri.
O nimium fœlix! Muſæ cui tanta locarunt,
Carmine lætifico, ſic geſtio plaudere lætus
Ingenio dotes pingves, non hiſpida barba,
Contulit: aſt ſtudioſum Vigilans & cura laborq̃;
Abdita ſic pergas rimari ſenſa Minervæ,
Palladiæ dabitur virens mox fama coronæ
Undiq; ſi rodât Momus tua pectora Morſu,
Netimeas; Muſas venerari tempore quovis
Hoc cicuret Momum, nimiâ ſic fronte tumentem,
Tu maneaſ proprijis clarus virtutibus orbi.

L. Meritoq̃ feſtinanter
ſcripſit

M. PETRUS J. HELLENIUS Aroſiâ-Weſtm.
Theolog: Studioſus,

Hu-

Humanissimo ac Doctissimo Philosophiæ Candido:

Dn. JOHANNI M. MUNTHELIO,
Pro Gradu in Philosophia publicè Disputanti, patrio-
tæ & amico suo sincerè colendo sic applausit.

DIvinæ Studium præstat quid nosse Sophiæ
Quæras? eni confert docti memorabile nomen;
Corde mero grator tibi præstantissime *Jannes*,
Qui tuleris laudem hanc, Musarum castra secutus:
Perge modo simili dulces libare liquores
Castalides; grandi multos tunc ore docebis.

L. m. q. sed crenâ volanti

LAURENTIUS JOAN. FOLKERNIUS
Westmannus.

Politissimo.

Dn. JOHANNI MAT. MUNTHELIO,
Philosophiæ Candidato dignissimo, amico
optime de se merito.

JAnnes, *venustum cor charitum trium,*
Jamq. approbato pergis in ordine,
Non denegarvit grata grato
Pegaseis alimenta rivis.
Ad summa duxit templa biverticis
Clivi beato tramite Pythius,
Attraxit & quondam polivit:
Dicta dies hodierna monstrat.

Ergo

Ergo probatis cognite moribus
Vestimanne nobis, te quoq; ceperat
Pergendi is ardor quo decorem
Ingenij tibi comparares;
Superna virtus numinis hoc facit.
Ut scilicet muto cineri focus
Suppōstus, aut tandem calore
Proditur, aut penetrante luce:
Sic Est tuae mentis vigor igneus
Nunquam potest celarier; emicat;
Et semper ingrata molesta,
Damna moræ malè fers, Amice
Hinc insequetur laudis adorea
Te fructuoso sidere: sic patri,
Sic patriæ felix refundes
Egregios pietatis ausus.

Charitatis Symbolum ut potuit,
ita apposuit.

IOHANNES MATH.

Arbog. Vestm.

